

KUTSESTANDARD

Raudtee teemehaanik, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Raudtee teemehaanik, tase 4 kutsestandard on aluseks tööturu nõudmistele vastavate täiendusõppe õppekavade koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Raudtee teemehaanik, tase 4	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Mullatööde tööjuht, tase 4	4
Rihtimis- ja tõstetööde tööjuht, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Raudtee teemehaanik, tase 4 tööks on rööbastee ja raudteerajatiste hooldus-, remont- ja ehitustööde korraldamine ja juhtimine etteantud juhiste järgi ning tehtud tööde kontrollimine. Raudtee teemehaanik, tase 4 on oskustööline, kes töötab meeskonna liikmena iseseisvalt, juhendab meeskonna tavatöid ning võtab vastutuse teiste arendamise eest. Raudtee teemehaanik, tase 4 töö toimub välitingimustes ja üldjuhul tööpäeval, vajadusel ööpäevaringselt, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel. Raudtee teemehaanik, tase 4 töö on vaheldusrikas ja kulgeb kiires tempos. Töökeskkond on kõrgendatud ohuga töökoht rongiliikluseks avatud raudteel, sealjuures töötamine ebatasasel pinnal ja erinevates ilmastikuoludes. Seetõttu on raudtee teemehaaniku töös vajalik hea füüsiline tervis ja keskkonnataluvus, ta peab järgima tööeeskirjade, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, kasutama töö iseloomule ja ilmastikule vastavat kõrgnähtavat tööriietust ning isikukaitsevahendeid. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada raudteeohutust mõjutava juhtumi või tööõnnetuse. Kohustuslik on läbida eelnev ja perioodiline raudteetöötaja tervisekontroll. Põhilisteks töövahenditeks on raudtee spetsiifilised käsitööriistad (nt vasar, kang, mutrivõti), väikemehhanismid (nt lumepuhur, mutrikeeraja, topper, pilude reguleerija, elektriiaam, lõikur, lihviija), signaalid (signaallipp, -lamp, piiramissignaaliid), sidevahendid (käsiraadiojaam, mobiiltelefon) ja mõõtevahendid (näit mõõdulint, -ratas, teešabloon, universaalnihi, nivelliir). Rööbastee ja raudteerajatiste hooldus-, remont- ja ehitustööde kutseala koosneb neljast kutsest: Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 teeb brigaadi liikmena lihtsamaid raudtee hooldus- ja remonttöid, vajades mõnikord ka kogenud töötaja juhendamist. Raudtee teemehaanik, tase 3 töötab brigaadi liikmena, kontrollib iseseisvalt raudtee tehnilist seisukorda, teeb tehnohooldust ja remonti ning leiab võimalike vigade põhjusi.
--

Raudtee teemehaanik, tase 4 korraldab ja teeb rööbastee ja raudteerajatiste hooldus-, remont- ja ehitustöid, juhendab brigaadi liikmeid ilmnunud vigade analüüsimisel ja vigade vältimiseks vajalike abinõude valikul ning kontrollib tehtud töö tulemust etteantud juhiste järgi.

Raudtee teemehaanik, tase 5 planeerib ja juhib hooldus-, remont- ja ehitustöid (sh määrab materjalide ja mehhanismide vajadust), kontrollib tehtud töö tulemust, kavandab ja korraldab parendustegevused ning võtab töö vastu või kontrollib rööbastee ja raudteerajatiste seisukorda ning teeb raudteerajatiste hooldus-, remont- ja ehitustöid.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töö planeerimine ja dokumenteerimine

A.2.2 Liiklusohutuse tagamine

A.2.3 Tee seisukorra kontrollimine

A.2.4 Lumetõrjetööde tegemine raudteel

A.2.5 Liiprite ja prusside paigaldamine, vahetamine ja kvaliteedi kontrollimine

A.2.6 Rööbastee sideosade ja kinnituste paigaldamine, kontrollimine ja puuduste kõrvaldamine

A.2.7 Raudtee muldkeha remontimine ja hooldamine

A.2.8 Ballasti paigaldamine ja hooldamine

A.2.9 Raudtee geomeetria korrashoiutööde tegemine, korraldamine ja tulemuste hindamine

A.2.10 Rööbasahelate korrashoiutööde tegemine ja korraldamine

A.2.11 Rajatiste (raudteesildade, -truupide, -viaduktide, -tunnelite, -rennide, veeviimarite, estakaadide, tugiseinade, platvormide) remontimine, seisukorra hindamine ja kontrollimine

A.2.12 Rööbastee korrashoiutööde tegemine ja korraldamine ning rööbastee remontimine

A.2.13 Raudteeülesõidu- ja -ülekäigukohtade remontimine ja kontrollimine

A.2.14 Juhendamine

A.3 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt töötavad 4. taseme raudtee teemehaanikutena inimesed, kellel on vähemalt keskharidus ja kelle kutseoskused on omandatud 6-kuulise praktilise töö käigus vähemalt samal tasemel kogenud teemehaaniku juhendamisel.

A.4 Enamlevinud ametinimetused

Brigadir, tööjuht, teejärelvaataja.

A.5 Reguleerimisalal tegutsemiseks

Kutsealal töötamiseks on vajalik kutsetunnistus raudteeseaduse kohaselt.

A.6 Tulevikuoskused

Teemehaaniku tööd mõjutavad uute materjalide kasutuselevõtmine ja raudtee šablooni 1435 mm raudteede ehitamine, mistõttu on vajalik uuendada ja arendada seadmete kasutamise oskuseid ja tunda uusi kasutusele võetavaid materjaliliike ning normatiivseid nõudeid ja erisusi lähtuvalt raudtee šabloonist.

Seoses sõidukiiruste kasvamisega on oodatud praegusest paremad spetsiifilised ohutusalased teadmised ning tööprotsesside alased laiemad alusteadmised.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur

Raudtee teemehaanik, tase 4 kutse taotlemisel on nõutud üldoskuste B.2 ja kõigi kompetentside B.3.1-B.3.14 tõendamine.

Mullatööde tööjuht, tase 4 osakutse taotlemisel on nõutud üldoskuste B.2 ning kompetentside B.3.1-B.3.4, B.3.7 ja B.3.14 tõendamine.

Riitimis- ja tõstetööde tööjuht, tase 4 osakutse taotlemisel on nõutud üldoskuste B.2 ning kompetentside B.3.1-B.3.4, B.3.8-B.3.10 ja B.3.14 tõendamine.

B.2 Raudtee teemehaanik, tase 4 üldoskused

Tegevusnäitajad:

1. järgib raudteetranspordi töö ja liikluse korraldamise põhimõtteid oma kutsetaseme piires;
2. järgib oma töös kõikide asjakohaste standardite, juhendite ja õigusaktide nõudeid;
3. järgib tööohutusnõudeid (sh kasutab isikukaitsevahendeid) töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö käigus ja töökoha korrastamisel ning arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber, vältimaks tööõnnetusi raudteel; kontrollib, et seda teeksid ka töötajad;
4. oskab rakendada töötervishoiu reeglite kohaseid ohutusvõtteid; rakendab tööd soodustavaid ja tervist säästvaid asendeid ja töövõtteid tööülesannete täitmisel; kontrollib, et seda teeksid ka töötajad;
5. hoiab puhtust ja korda ning hoiab ja kasutab teiste inimeste, organisatsiooni, ühiskonna ja loodusvarasid (töökoht, materjalid, seadmed, jm) hoolivalt ja otstarbekalt;
6. kavandab teadlikult oma aega;
7. püstib soovitavast tulemusest lähtuvad selgelt sõnastatud, mõõdetavad, saavutatavad ja asjakohased eesmärgid ning määrab nende täitmise tähtaja;
8. arutab töötajaga töötulemusi ning annab tagasisidet kutsealase ja sotsiaalse käitumise kohta töökeskkonnas;
9. teatab vastutavale töötajale töö valmisolekust ja lõpetamisest;
10. oskab märgata potentsiaalset probleemi, vaadata läbi seotud teavet, sõnastada lahendamist vajav küsimus ja hinnata võimalusi ning strateegiaid sellele vastuse leidmiseks;
11. katkestab töö tervisele, tehnikale, liiklusele või keskkonnale ohtliku olukorra tekkides; teavitab koheselt vastavalt nõuetele;
12. oskab kollektiivi vajadustega ning ühise eesmärgiga arvestada ning teistega ülesannete täitmiseks koostööd teha, sealhulgas vajalikku ja kasulikku informatsiooni jagada;
13. osaleb erialastes aruteludes oma kompetentsuse piires; oskab konstruktiivses väitluses ja arutelus argumente koostada ja esitada, et veenda vastaspoolt või neutraalset kolmandat poolt oma seisukohas;
14. osaleb kutsealases täiendusõppes, rakendab õpitut oma töös;
15. valdab eesti keelt vähemalt tasemel A2 (vt lisa 1);
16. mõistab ja kasutab digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet iseseisva kasutaja tasemel (vt lisa 2).

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Töö planeerimine ja dokumenteerimine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. kasutab projektides olevat teavet oma ja alluvate töötajate tööülesannete määratlemiseks;
2. koostab tööplaanid, juhindudes tööülesannetest;
3. kogub (sh hangib vajalikud load), täpsustab ja analüüsib vajalikku informatsiooni tööülesannete täitmiseks, juhindudes tööülesannetest;
4. valmistab ette töö tehnoloogilise protsessi, tagades ja kontrollides tööks vajalike materjalide, tööriistade, mehhanismide ja tööjõu olemasolu ning juhindudes tööülesannetest;
5. tagab objektil tööriistade, väikemehhanismide ja abiseadmete olemasolu, juhindudes töö iseloomust ja tehnoloogiast;
6. dokumenteerib tööd ja töötleb andmed, juhindudes organisatsioonisisesest töökorraldusest.

B.3.2 Liiklusohutuse tagamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. valib ohutusmeetmed ja kontrollib nende täitmist;
2. esitab hoiatuse nõudeavalduse;
3. piirab töökoha ohutuse tagamiseks ajutiste signaalmärkidega või kontrollib nende olemasolu;
4. määrab signalisti ohutuse tagamiseks;
5. teeb jaamas töötamisel nõuetekohased sissekanded;
6. korraldab tee- ja signaalmärkide paigaldamist, hooldamist ja eemaldamist või teeb neid töid raudteehoiutöödel;
7. kontrollib tee- ja signaalmärkide olemasolu ja seisukorda raudteehoiutöödel.

B.3.3 Tee seisukorra kontrollimine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. teeb kindlaks liiklusohutliku rikke, teavitab sellest ettenähtud korras ning tegutseb rikke likvideerimiseks;

2. mõõdistab raudteerajatised, kasutades asjakohaseid mõõteriistu, juhindudes mõõteriistade kasutusjuhenditest;	
3. analüüsib ja kasutab teemõõduvaguni mõõdistusandmeid raudteehoiutöödel.	
B.3.4 Lumetõrjetööde tegemine raudteel	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. korraldab raudteerajatisete (raudteeületuskohad, pöörmed, platvormid jm) käsitsi lumetõrjetööde tegemist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid; 2. korraldab raudteerajatisete (raudteeületuskohad, pöörmed, platvormid, jm) lumetõrjetööde tegemist masinate ja mehhanismidega vastavalt ettenähtud korrale.	
B.3.5 Liiprite ja prusside paigaldamine, vahetamine ja kvaliteedi kontrollimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kontrollib liiprite ja prusside seisukorda; 2. hindab liiprite ja prusside mahapaneku ja vahetamise tulemust; 3. korraldab liiprite vahetamist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 4. paigaldab pöörmeprusse ja teeb pöörmeprusside vahetamist, juhindudes töö tehnoloogiast ja kasutades asjakohaseid töövahendeid. 5. vahetab sillaprusse, juhindudes töö tehnoloogiast ja kasutades asjakohaseid töövahendeid.	
B.3.6 Rööbastee sideosade ja kinnituste paigaldamine, kontrollimine ja puuduste kõrvaldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kontrollib rööbastee sideosasid ja kinnitusi ning kinnitab, paigaldab või vahetab need, kasutades asjakohaseid töövahendeid; 2. kontrollib sideosade ja kinnituste paigaldamise ja vahetamise tulemust; 3. korraldab erinevate kinnituste paigaldamist ja vahetamist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 4. korraldab lukupilude reguleerimist rööpaniiti katkestamata või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 5. korraldab rööbastee ärajooksu tõkestamist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 6. kontrollib lukupilude korrasolekut ja rööbastee ärajooksu tõkestamist.	
B.3.7 Raudtee muldkeha remontimine ja hooldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. hindab muldkeha seisukorda ja kuju muutust; 2. korraldab muldkeha remontimist ja hooldamist ning muldkeha defektide kõrvaldamist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 3. rajab veeviimarid ja kraavid ning korrastab neid, kasutades asjakohaseid töövahendeid; 4. hindab muldkeha remont- ja hooldustööde tulemust.	
B.3.8 Ballasti paigaldamine ja hooldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. puhastab ja paigaldab ballasti kuni 10 cm liipri või prussi tallast sügavamalt, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 2. hindab ballasti paigaldus- ja hooldustööde tulemust.	
B.3.9 Raudtee geomeetria korrashoiutööde tegemine ja korraldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kontrollib raudtee geomeetria (vajumid, rihiviga, rööpmelaius jm), kasutades asjakohaseid mõõteriistu; 2. hindab ja korraldab raudtee geomeetria (tõstmine, rihiviga, rööpmelaius jm) või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 3. hindab raudtee geomeetria (tõstmine, rihiviga, rööpmelaius jm) tulemust.	
B.3.10 Rööbasahelate korrashoiutööde tegemine ja korraldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	

1. kontrollib rööbasahela seisukorda (isoleerlукud, isolatsioonimaterjal, ühendid jm) ja teeb kindlaks rööbasahela rikked; 2. kavandab ja korraldab rööbasahela töid (isoleerlukkude, isolatsioonimaterjali ja ühendite paigaldamist jm) ja hindab töötulemust, juhindudes projektist.	
B.3.11 Rööbastee korrashoiutööde tegemine ja korraldamine ning rööbastee remontimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kontrollib rööbastee seisukorda; 2. kontrollib pöörmete seisukorda; 3. paigaldab ja vahetab rööpaid, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast; 4. korraldab pöörmete reguleerimist ja üksikute metallosade vahetamist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning juhindudes töö tehnoloogiast.	
B.3.12 Raudteeülesõidu- ja -ülekäigukohtade remontimine ja kontrollimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. korraldab raudteeülesõidu- ja -ülekäigukohtade remontimist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid; 2. korraldab raudteeülesõidu- ja -ülekäigukohtade katte vahetamist ja remontimist või teeb neid töid ise, kasutades asjakohaseid töövahendeid; 3. kontrollib raudteeülesõidu- ja -ülekäigukohtasid ning teeb kindlaks rikked; 4. kontrollib raudteeülesõidu- ja -ülekäigukohtade märgistuse ja nähtavuse olemasolu.	
B.3.13 Rajatiste (raudteesildade, -truupide, -viaduktide, -tunnelite, -rennide, veeviimarite, estakaadide, tugiseinade, platvormide) remontimine, seisukorra hindamine ja kontrollimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. korraldab ja puhastab rajatisi, kasutades asjakohaseid töövahendeid; 2. kontrollib ja puhastab rajatisi, teeb kindlaks ja kõrvaldab rikked.	
B.3.14 Juhendamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. juhendab madalama kutsetasemega töötajaid ilmnunud vigade analüüsimisel ja vigade vältimiseks vajalike abinõude valikul, juhindudes etteantud tööülesandest, töö tehnoloogiast, õigete töövahendite ja -võtete valikust ning järgides etteantud kvaliteedinõudeid; 2. koordineerib mehhanismide tööd töökohal, juhindudes töö iseloomust.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-12042023-1.5/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Kaliste, Leonhard Weiss OÜ Rein Ljakin, AS Eesti Raudtee Tavo Sarnik, Go Track OÜ Moonika Siniällik, Edelaraudtee AS Meeri Sõerd, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Tarvi Viisalu, AS Eesti Raudtee Peep Õim, SA Raudteekutsed
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	25
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	12.04.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	11.04.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	7

8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7215 Troppijad ja trossijätkajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Railway Mechanic, EstQF Level 4
Vene keeles	монтёр пути, механик по железнодорожному пути
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	